

GINOP-6.2.3-17-2017-00009

**„A SZAKKÉPZÉSI INTÉZMÉNYRENDSZER ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSE”
A PÁPAI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM TAGINTÉZMÉNYEIBEN**

**Pápai Szakképzési Centrum
Reguly Antal Szakképző Iskolája
és Kollégiuma**

Alapkészségek Fejlesztési Terv

Készítette:

Jánossy Bernadett

Zirc, 2019. 09. 18.

Jóváhagyta:

**Horváth Attila
igazgató**

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZAG
KORMANYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

**PÁPAI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM REGULY ANTAL
SZAKKÉPZŐ ISKOLÁJA ÉS KOLLÉGIUMA**

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS MINŐSÉGI DÍJ

8420 Zirc Alkotmány u. 16.

Tel: 88/595-010

www.rszi-zirc.hu

Tel/fax: 88/595-020

iskola@rszi-zirc.hu

GINOP-6.2.3-17-2017-00009

„A SZAKKÉPZÉSI INTÉZMÉNYRENDSZER ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSE”
A PÁPAI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM TAGINTÉZMÉNYEIBEN

Pápai Szakképzési Centrum Reguly Antal Szakképző Iskolája és Kollégiuma

Alapkészség Fejlesztési Terv

Készítette:

Jánossy Bernadett

Jóváhagyta:

Horváth Attila
igazgató

Zirc, 2019. 09. 18.

1. Az iskola által megfogalmazott küldetésnyilatkozat

Iskolánk a gazdasági régió nagy hagyományokkal rendelkező szakképző intézménye.

Célja, hogy növendékeink felismerjék a bennük rejlő képességeket, és azt a megalapozott szakmaválasztás után továbbfejlesszék az általános és a szakmai képzés keretében, legyenek büszkék szakmájukra, a munka szeretete része legyen egyéni boldogulásuknak.

Célunk a korszerű szakképzés megvalósítása, a szakmai igényességre, nyitottságra való nevelés, a folyamatos továbbképzés belső igényének kialakítása. A munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzési szerkezetet működtetünk, a duális szakképzés megvalósításában együttműködünk a gazdálkodó szervezetekkel.

További célunk, hogy iskolánk az ismeretek átadásának és az emberi kapcsolatok sokféleségének olyan színtere legyen, melyet a tanítványok és a pedagógusok közösen alakítanak és formálnak a számukra legtöbbet adóvá. Végzett diákjaink meglévő értékeiknek biztos tudatában képesek legyenek saját sorsuk legkedvezőbb alakítására.

El kívánjuk érni, hogy tanulóink ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetük értékeit, a társadalmi szokásokat, viselkedési normákat; legyen igényük az egészségmegőrző életvitelre.

Az intézmény minőségirányítási rendszerének működtetésével biztosítjuk, hogy a jövőben az iskola minden területén lehetőség nyíljon a folyamatos fejlesztésre és belső szükségletté váljon a minőségi munkavégzés.

Az iskola elképzeléseinek megvalósításához rendelkezésre áll a felkészült, képzett nevelőtestület, a jól felszerelt iskola és tanműhely, valamint az oktatás területén működő támogató partnereink.

2. Az intézmény bemutatása

A Pápai Szakképzési Centrum Reguly Antal Szakképző Iskolája és Kollégiuma a Bakony szívében, Zircen található. 1952-től a Zirci Ciszterci Apátság épületében folyt a tanítás egészen 1995-ig, amikor elkészült az Alkotmány utcában az az épület, amelyben az iskola jelenleg is működik. Komplex oktatási létesítménnyé vált azáltal, hogy 2002-ben felépült mellette először a kollégium, majd 2003-

ban a tornaterem épülete is. 1995-ben az iskola új neve Reguly Antal Szakképző Iskola lett. Miután 2015. június 30-án a Pápai Szakképzési Centrum tagintézménye lett, újra változás történt a névhasználatban: Pápai Szakképzési Centrum Reguly Antal Szakképző Iskolája és Kollégiuma.

A Tanműhely az Alkotmány úti épülettől mintegy 2 km-re fekszik Zirc határában. A közlekedés a 2 épületegység között a 82-es főúton történik. A Kollégium 120 férőhelyes épület, ahol iskolánk és a zirci III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói számára biztosítunk szállást.

Az iskola felszereltsége az oktatási feladatoknak megfelel: a tantermek nagy része rendelkezik interaktív táblával, a tanárok jelentős része pedig lappal. A gyakorlati képzéshez szükséges eszközök szintén rendelkezésre állnak. A színvonalas szakmai képzés biztosítása érdekében többek között CNC géppel bővült a Tanműhely. Folyamatosan zajlanak felújítások, elsődlegesen az állagmegóvás érdekében. 2018-ban történt a kollégium nyílászáróinak a cseréje, 2019-ben a főépületre napkollektorok kerültek. A tantermeket folyamatosan felújítjuk a falak festésével, berendezésekkel, pályázati úton nyert technikai eszközökkel.

Iskolánk pedagógiai tevékenységét több elismeréssel jutalmazták. A COMENIUS I. programban végzett tevékenységünkért Közoktatás Minőségért Díjat kaptunk 2002-ben. 2005-ben pedig Regionális Minőségi Díjat és a Közoktatás Minőségéért elismerő oklevelet. 2016-ban iskolánk elnyerte az Ökoiskola címet.

A szervezeti egységeknek külön vezetője van, így a kollégiumnak és a gyakorlati oktatásnak is. Az intézmény vezetőjét rajtuk kívül még 2 igazgatóhelyettes segíti munkájában. A pedagógusok legnagyobb része középkorú, pályakezdő kolléga egy van a tantestületben. A legnagyobb problémát többek között a szakmai tanárok hiánya jelenti. Gondot jelent a természettudományi tantárgyak és a testnevelés órák szakszerű ellátása is. A tanulók és a pedagógusok létszámát tekintve is kis iskola, ebből következően nagy a dolgozók leterheltsége.

3. Helyzetelemzés

3.1. Iskolánk tanulói

Iskolánk beiskolázási körzete elsősorban Zirc és környéke. Vannak tanulóink a megye más, olykor távolabbi településeiről is, valamint más megyékből (Fejér megye, Győr-Moson-Sopron megye). Mivel a nagy részük bejáró és a távolsági buszközlekedéshez kötött az idejük, ezért nehéz őket tanítási időn kívüli elfoglaltságra, délutáni tevékenységbe bevonni.

Diákjaink gyenge tanulmányi eredménnyel kerülnek iskolánkba. Többnyire hátrányos helyzetű családban élnek (ugyan a jegyző nem nyilvánította őket hátrányos helyzetűvé), szociokultúrájuk rossz. Alacsony az értelmiségi szülők száma, akik gyakran 12 óráznak, és folyamatos munkarendben dolgoznak. Diákjaink a tanulásban motiválatlanok, segítséget, támogatást otthonról nem kapnak kevés kivételtől eltekintve. Ezért kiemelten fontos feladatunk segíteni tanulóinkat a tanulásban, a szocializációban, a sikeres életkezdésben.

A 3+2 éves szakközépiskolai képzésben a tanulók három év alatt szerezhethetnek szakmát, ezt követően ráépüléssel lehetőségük van két év alatt érettségi bizonyítványt szerezeni. Szakképzési Hídprogram keretében minden évben tanulnak diákjaink. 2 éves tanulmányaik végeztével a sikeres szakmunkásvizsga teljesítésével részsakképesítést szereznek. Esti oktatáson szállítmányozási ügyintéző, CNC gépkezelő, gépi forgácsoló szakmára lehet jelentkezni.

Iskolánk tanulólétszáma évek óta folyamatosan csökken. Részben ennek következményeként képzési formák, szakmák tanítása szűnt meg iskolánkban. Jelenleg 10 OKJ-s szakma képzése folyik nappali rendszerű képzésben. Mára a tanulói létszám kritikus, 300 fő alatt van.

Az iskola teljes tanuló létszáma 2018 októberében 281 fő volt. Erre a számra vetítve nagyon magas a HHH és SNI tanulóink száma. Ők azok a diákjaink, akik szakértői véleménnyel, jegyzői határozattal rendelkeznek. Ide tartoznak a lakásotthonban lakók, valamint az utógondozottak is. A felmentések alapján a számukra fejlesztő órákat szervezünk. Vannak azonban olyan diákjaink is, akik nem mennek vissza felülvizsgálatra, vagy ha vissza is mennek, a szülő nem küldi el az iskolának a szakértői

bizottság véleményét. Így nem is kerülnek bele a fejlesztés rendszerébe. Ennek következménye pedig a rossz tanulmányi eredmény.

2018/2019-es tanév tanulói (2018. október 01-i állapot)						
Hátrányos helyzetű	Halmozottan hátrányos helyzetű	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül	Védelemben vett	Sajátos nevelési igényű	Beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal küzdő	Tartós beteg
2 fő	8 fő	12 fő	-	41 fő	26 fő	3 fő

1. sz. ábra

Sajnos nagyon magas a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal küzdő tanulóink száma. Az ő fejlesztésük nemcsak tanulmányi, hanem nevelési téren is fontos. Ők azok, akik életkorukhoz képest alulteljesítenek, valamint szociális, társas, kapcsolati problémáik vannak, a közösségbe történő beilleszkedésük, személyiségfejlődésük nehezített. (2018. szeptember 1. napjával lépett hatályba, hogy a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal küzdő tanulók számára csak ha az iskolának lehetősége van, akkor szervezhető fejlesztés, valamint szakértői vizsgálat esetén nem kapnak felmentést helyesírásból, idegen nyelvből). Főleg 9. évfolyamon a magas osztálylétszám miatt kiemelten fontos számunkra a velük való foglalkozás.

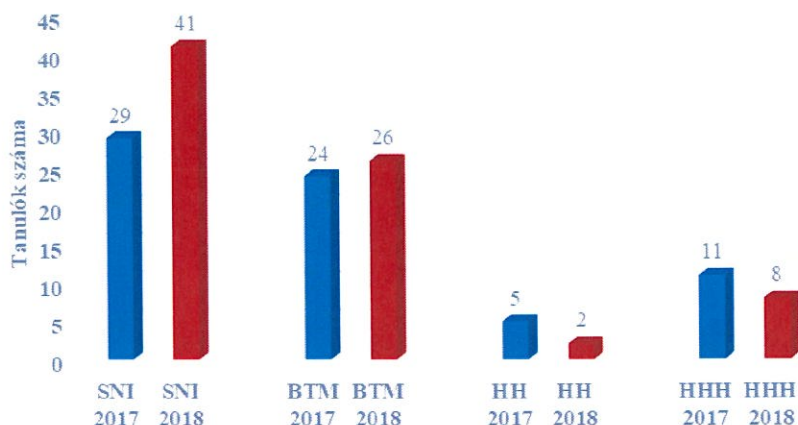
A 2. sz. ábrán jól látható két évnek az adataiból, hogy iskolánkban a különleges bánásmódot igénylő tanulók (ebben az esetben kivételt képeznek a kiemeleten tehetséges tanulók) száma folyamatosan magas.

9. évfolyamon tehát a magas osztálylétszám jelenti az egyik legnagyobb problémát, ezt a helyzetet tovább rontja a diákok eltérő képessége, a motiváció hiánya. Heti 2-2 tanóra matematika valamint kommunikáció–magyar nyelv és irodalom (továbbiakban KOMA) tantárgy esetében 45 perc keretei között a fejlesztő foglalkozás, a tanuló figyelmének a fenntartása igazi kihívás. A 9. osztályok

heterogén összetételének egyik szegmense az életkorból eredő különbség a gondolkodásban, mentalitásban és a tanulásban is megmutatkozik.

Tanulók helyzete

2. sz. ábra Iskolánk tanulójának helyzete a 2017/2018. valamint 2018/2019. tanévben

9. évfolyamon egy tanulócsoporton belül gyakran megtalálható a 18-20 éves és az általános iskolából kikerülő 14 éves tanuló. Ennek okai:

- általános iskolát végzett, középiskolába felvételt nyert tanuló (14 évesen)
- rosszul választott szakmát, ezért újat választ, vagyis megint 9. évfolyamos (15-18 évesen)
- nem tudta teljesíteni a tanév követelményeit, ezért megint 9. évfolyamos (15-16 évesen)
- elvégzi a Szakképzési Hídprogramot és ezt követően tanul szakmát (16-17 évesen)
- második szakmát tanul (17-18 évesen)

Az eltérő életkori sajátosságok miatt egy évfolyamon, osztályon belül is eltérő a különböző korosztályok kompetencia komponenseinek fejlettsége.

9. évfolyamon problémát jelent a tanórai magatartás is. Az iskola az egyik kedvelt terepe többek között a serdülőkorai sajátosságokból következő osztályhierarchia kialakításának. Ez pedig a tanárral

folytatott kommunikációban csapódik le, melynek sajátos jelei: a tiszteletlen magatartás, a határok feszegetése és a tanórai szabályok be nem tartása. Ezekben a sajátos helyzetekben a csendesebbek megfigyelnek. Végül ők azok, akik igazán vesztesékként kerülnek ki, mert nem akarnak céltáblává válni a hangadó osztálytársak számára. Tudásukat, képességüket tehát nehéz feltérképezni, és ilyen keretek között fejleszteni. Mindezen túl az óraszámok csökkentése, az elsajátítandó tananyag az alapkészségek fejlesztésétől veszi el az időkeretet.

A képességek fejlesztésében tehát nemcsak egy-egy terület fejlesztése, a tananyag közvetítése, hanem a nevelő munka is nagy jelentőséggel bír. Feladat a célirányos képességfejlesztés mellett az együttműködés kultúrájának a kialakítása is.

3.2. Tantárgyi felmentések

A 2018/2019-es tanévben (2018. október 01-jei állapot) összesen 30 tanuló rendelkezett valamilyen tantárgyi felmentéssel: a helyesírás értékelése, a tananyag csökkentése, az idegen nyelv értékelése vagy minden közismereti tárgy értékelése alól. Ez utóbbiak közül 2 fő másodszakmás, 2 fő érettségi vizsga utáni szakmát tanuló és 1 fő szakgimnáziumban végezte el a 10. évfolyamot, onnan jött át hozzánk. Rajtuk kívül 25 fő szintén kapott felmentést, többnyire a helyesírás értékelése alól. Még 10 tanuló kaphatott volna idegen nyelv értékelése alól felmentést, de ők olyan szakmát választottak (eladó, szakács, cukrász), aminél a szakmunkásvizsga feltétele az idegen nyelvi rész.

Pályaválasztási nyílt napokon a szakmák bemutatása során kiemelten fontos feladat felhívni a leendő 9. osztályosok és szüleik figyelmét nemcsak a bemeneti (pl. pályaalakmasság), hanem a kimeneti követelményekre. 8. osztályos jelentkezésnél, illetve már korábban (a felső tagozat megkezdésekor) tudatosítani kell a diákokban azt, hogy milyen hátránnyal jár az idegen nyelv tanulása és értékelése alóli felmentés (szakmai tantárgyak vonatkozásában, szakmai idegen nyelv tanulása esetén). Iskolánkban a vendéglátós szakmák (szakács, cukrász) valamint az eladó esetében kivétel nélkül mindegyiknél szakmai vizsgatantárgy az idegen nyelv.

Gyakori jelenség, hogy általános iskolában az idegen nyelv tanulása és értékelése alól felmentést kap a diák, mivel azonban a vendéglátós szakmák vizsgatárgya a szakmai idegen nyelv, ezért ez a felmentés nem vehető figyelembe a középiskolai tanulmányok és a szakmai vizsga során. Azaz a korábban felmentett tanulónak nemcsak idegen nyelvet kell tanulnia előzetes nyelvtudás nélkül, de el kell sajátítania a szakmai tantárgyhoz kapcsolódó idegen nyelvet is, és tanulmányai befejeztével vizsgáznia is kell.

4. Az alapkészségek, kompetenciák

A képesség-készség-kompetencia fogalomköröknek a hétköznapi életben és a pedagógiában egymáshoz közeli, mégis eltérő definíciója létezik.

A képesség az emberben létező belső feltétel a cselekvés végrehajtására, egyfajta adottság, rátermettség. A készség az ismeretek különböző összefüggésekben történő alkalmazása. Fejlődése sok éves folyamat, az iskola (különösen az általános iskola) az alapkészségek fejlesztésének elsődleges helyszíne. Ennek ellenére a készségek fejlődési mértéke az iskolába történő bekerüléssel nem változik, leginkább lelassul, esetleg leáll, végül a középiskolában áthidalhatatlanná válik a távolság a tanulók képessége és az elsajátítandó tananyag között. Az egy osztályba tartozó, azonos szakmát tanuló diákok között már-már feloldhatatlannak tűnő a különbség a tanulmányok terén.

Szakmai tantárgyak tanítása-tanulása során elengedhetetlen az alapkészségek alkalmazása: a feladat, a tananyag értelmező elolvasása, a rendezett (és olvasható) íráskép, az alpműveletek, a számolás mechanikus alkalmazása. Képesség és készség – a kompetencia komponensei. Fejlődésük összetett folyamat – melynek során nemcsak egyre több ismeret lesz, készség és képesség fejlődik egy adott területen, hanem a tudás is egyre szervezettebbé válik. Olyan mértékben fejlődik a személyiség, amilyen mértékben előrehalad a komponensek rendszerré szerveződése és a belső szabályrendszer kiépülése, a képességek elsajátítása. A képességek egymásra integrálódnak, azaz nem egyszerűen egy teljesítményben ölt testet egy bizonyos képességmennyiség, hanem a képességstruktúrák egymásra épülnek, így teszik lehetővé a tevékenységben realizálódó teljesítményt.

A kompetencia fogalma a köznap kommunikációban is gyakran megjelenik abban a kontextusban, miszerint valaki hatáskörrel rendelkezik egy-egy döntéssel kapcsolatban, jogosult valamire. Ugyanakkor használatos abban az értelemben is, hogy az eredményes cselekvéshez megvan az illetőnek a szakértelme, a hozzáértése.

A kompetenciák sok esetben fedik egymást, egymásba fonódnak, egyik támogatja a másikat. Az egyes komponensek több területen is megjelennek pl. a problémamegoldás, a kreativitás, a kritikus gondolkodás része az anyanyelvi kommunikáció és a matematikai kompetenciának is.

A ma fiatal nemzedékének, tanítványainknak már más kompetenciákra van szükségük, mint a korábbi nemzedékeknek. Ezek az ún. alapkompentenciák:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetencia
- természettudományi és technológiai kompetenciák
- digitális kompetencia
- tanulás tanulása
- személyközi és állampolgári kompetenciák
- vállalkozói kompetencia
- kulturális kompetencia

Valamennyi kulcskompetenciát egyformán fontosnak kell tekinteni, hiszen mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez a tudásalapú társadalomban.

A kompetenciák a társadalmi beilleszkedés, a világban való boldogulás elengedhetetlen elemei. Mindenkit megillet az a jog, hogy azokat az alapkészségeket, melyek a mindennapi életben való boldoguláshoz szükségesek, valamint a személyiség fejlődéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez nélkülözhetetlenek, azokat iskolai keretek között, az oktatás során elsajátíthassa. A munkaerő-piacon a szakmai képességeken felül a kulcskompetenciák megfelelő szintje szükséges az érvényesüléshez.

Fontosságukat mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a 2006-os OKJ (Országos Képzési Jegyzék) nemcsak a feladatprofil, hanem az azok elvégzéséhez kiemelt fontosságú kompetenciákat, a tulajdonságprofil is meghatározta.

Az alapkészségek fejlesztésében a felsorolt 8 kompetenciaterület közül az OKM által mért anyanyelvi kommunikáció és matematika, valamint a digitális kompetenciához tartozó készségeket fejlesztjük kiemelten. Az anyanyelvi kommunikáció és matematikai készségek fejlesztésének eredményességét az OKM-n nyújtott tanulói teljesítmény tükrözi.

5. A kompetenciamérés eredményei a 2017-es és 2018-as mérések tükrében

A kompetenciamérés lehetővé teszi, hogy a magyarországi köznevelés minden iskolájában minden tanuló (6., 8. és 10. évfolyamon) évente egyszer visszajelzést adjon arról, hogy milyen a teljesítménye matematika és szövegértés terén. Az eredményeknek nemcsak országos jelentősége van, hanem fontos mutatóul szolgálnak az intézményekben folyó oktató-nevelő munkára vonatkozóan is. A megismert eredmények képet adnak arról, mennyire alkalmazásképes tudást közvetítenek, de egyúttal lehetőséget is adnak a visszacsatolásra. A szülők számára is jelzés: akár figyelmeztető jelzésként is értelmezhetik a gyermekükre vonatkozó adatokat. A kompetenciamérés jelentősége a fent említetten túl abban van, hogy az iskolák az oktatási-nevelési folyamatba, ha szükséges, még időben beavatkozhatnak, változtathatnak. A hiányosságokkal még időben, ne pedig a kimeneti mérés, általános iskolák esetében középiskolai felvételi, közép fokú intézmények esetében az érettségi és szakmai vizsga során szembesüljenek.

A kompetenciamérések célja a tanulók adott képességeinek, készségeinek minél pontosabb feltérképezése. A feladatlapok nem a NAT, nem a kerettantervek és nem is a tankönyvek által közvetített tudásanyag elsajátításának mértékét mérik. A feladatlapoknak nem az a célja, hogy mindenki minden feladatot könnyen megoldjon, ugyanis minden 10. évfolyamos középiskolás, gyengébb vagy erősebb képességű egyaránt megírja. Miként az sem célja, hogy adott év tananyagát

kérje számon a tanulóktól, hanem azt, hogy az eddigi tanulmányaik során elsajátított ismereteket milyen mértékben tudják alkalmazni.

Az Oktatási Hivatal minden tavasszal közzéteszi az előző évi kompetenciamérés eredményeit, pár hónappal később májusban pedig az adott tanév mérései zajlanak. Ez azt jelenti, hogy az előző évi mérés eredményeiként bevezetett változtatások csak a következő évi mérésben fejtik ki hatásukat. Az alapkompenciák közül a szövegértés és a matematika területén 10. évfolyamon végzett országos mérési eredmények szolgálnak tanulóinkról adatokat. A 3 éves képzésben résztvevők esetében sajnos az eredmények alapján fejlesztő beavatkozásra már kevés lehetőség van, ui. sokan a sikeres szakmunkásvizsga letétele után a munkaerőpiacon helyezkednek el.

Tanulóink matematika eredménye 2018-ban az első és második viszonyítási csoporthoz képest nem tért el szignifikánsan az adott értéktől, szövegértés esetében viszont magasabb volt. Ennek összegzését a 3. sz. ábra mutatja.

Átlageredmények 2018								
Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)					
			A telephelyen	Országos	Az első viszonyítási csoport		A második viszonyítási csoport	
					Neve	Eredménye	Neve	Eredménye
Matematika	10.	szakköz.	1494 (1436;1544)	⊖ 1647 (1646;1648)	Szakköz.	⊖ 1445 (1442;1447)	Közepes szakköz.	⊖ 1435 (1430;1439)
Szövegértés	10.	szakköz.	1515 (1481;1555)	⊖ 1636 (1636;1637)	Szakköz.	😊 1418 (1415;1420)	Közepes szakköz.	😊 1404 (1400;1409)

3. sz. ábra 2018. évi országos kompetenciamérés eredményei intézményünkben

A 3. és 4. sz. ábra szimbólumai:

- 😊 A telephely eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- ⊖ A telephely eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- ⊕ A telephely eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

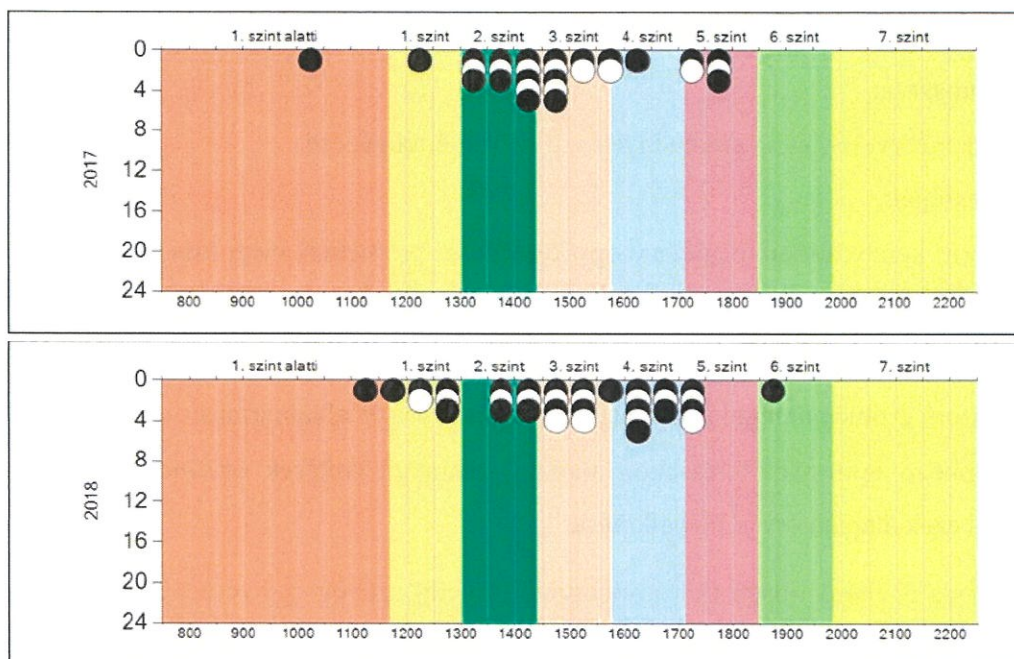
A korábbi évek és a 2018. évi OKM alapján intézményünknek eddig nem kellett intézkedési tervet készítenie. A 4. sz. ábra annak az összefoglalását tartalmazza, hogy tanulóink az elmúlt 5 év kompetenciaméréseiben milyen eredményt értek el.

Matematikából teljesítményük nem tért el szignifikánsan az adott értéktől, azaz évről évre átlagos szintű. Szövegértés területén 2015-ben és 2016-ban az adott értéknél szignifikánsan magasabb eredményt értek el, a többi évben az adott értéktől nem tért el a teljesítményük.

A telephely eredménye az eddigi kompetenciamérésekben							
Mérési terület	Évf.	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)				
			2018	2017	2016	2015	2014
Matematika	10.	szakköz.	1494 (1436;1544)	☹️ 1480 (1410;1534)	☹️ 1430 (1386;1474)	☹️ 1526 (1500;1558)	☹️ 1489 (1458;1536)
Szövegértés	10.	szakköz.	1515 (1481;1555)	☹️ 1474 (1419;1530)	😊 1372 (1333;1419)	😊 1445 (1418;1473)	☹️ 1459 (1416;1521)

4. sz. ábra A telephely eredménye 2014-2018 közötti időszakban a kompetenciamérésekben

Az 5. számú ábrán jól látható matematikából tanulóink képességszintje 2 egymás utáni év viszonylatában.

5. sz. ábra 2017. és 2018. évi kompetenciamérés képességeloszlása – matematika

Az 5. és 6. sz. ábra szimbóluma: ● egy kör egy tanulót jelent.

A két végleten (1. és 6. szint) egy-két tanuló található, míg a 2., 3. és 4. szinten szóródik tanulóink többsége. Ez azt jelenti, hogy mindig vannak az évfolyamon kiemelkedően teljesítők (tehetségesek) és szerény képességűek is.

A 2. szint képességei:

- a legalapvetőbb, közismert matematikai fogalmak és eljárások ismerete;
- a kontextus alapján közvetlenül megérthető problémaszituációk értelmezése;
- egyetlen információforrásból a szükséges információk megszerzése;
- egyszerű vagy szimplán matematikai kontextusban megjelenő, jól körülírt, egylépéses problémák megoldása;

- egyszerű, jól begyakorolt algoritmusok, képletek, eljárások és megoldási technikák alkalmazása;
- egyszerű érvelés, és az eredmények szó szerint értelmezése.

3. szint képességei:

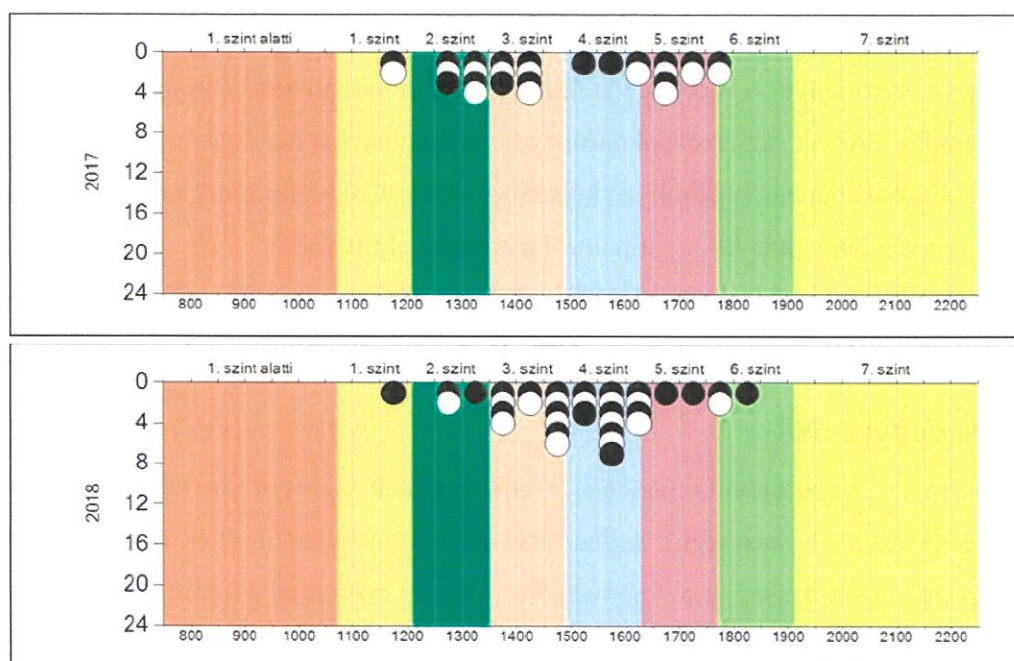
- ismerős kontextusban megjelenő egy-két lépéses problémák megoldása;
- egyértelműen leírt matematikai eljárások elvégzése, amelyek szekvenciális döntési pontokat is magukban foglalhatnak;
- egyszerű problémamegoldási stratégiák kiválasztása és alkalmazása;
- különböző információforrásokon alapuló adatmegjelenítések értelmezése és alkalmazása, majd ezek alapján érvek megalkotása.

Szövegértésben 3 eltérő típusú (leíró, elbeszélő, érvelő) szöveg egy részének vagy egészének az értelmezését várják el a tanulóktól. A kérdések fokozatosan nehezednek: a könnyen kikereshető információktól az önálló véleményt, gondolkodást, az összefüggések meglátását igénylőkig terjednek.

A 6. sz. ábra veti össze két egymás utáni év eredményeit szövegértés terén. Jelentős a különbség a teljesítményben: 2018-ban jóval több tanuló érte el a 4. szintet, és kevesebben az 1. és 2. szintet.

Azok a tanulók, akik legalább a 3. szintet elérték, képesek többek között:

- több feltételnek megfelelő információk visszakeresésére;
- a szereplők közötti viszony magyarázatára;
- a szereplők motivációinak felismerésére;
- a szöveg részletei közötti különbség vagy hasonlóság felismerésére;
- a szöveg időrendje előtt lejátszódó események kikövetkeztetésére;
- a szöveg céljának felismerésére;
- a szöveg egy tartalmi eleméről értékítélet alkotására.

6. sz. ábra 2017. és 2018. évi kompetenciamérés képességeloszlása – szövegértés

A 4. szintet elért tanulók képesek:

- félrevezető információ kiszűrésére;
- a szereplők szándékai közötti különbség felismerésére;
- a szöveg időrendjének helyreállítására;
- a szövegben alkalmazott speciális jelrendszerek működésének felismerésére;
- a szöveg szerkezetének és fő tartalmi egységeinek felismerésére;
- az ismétlés és a hasonlat szerepének magyarázatára;
- a gúny tárgyának felismerésére;
- idegen kifejezés jelentésének felismerésére;
- a cím magyarázatára.

A kompetenciamérés eredményessége nemcsak a magyar és matematika szakos tanárok felelőssége, hanem az egész intézményé. A mérés célja, hogy tükröt mutasson arról a kontextusról, amelyben a tanítás és a tanulás történik. Az iskola oktató-nevelő munkája tehát nemcsak azt tartalmazza, mit kell megtanítani a diáknak, hanem hogy milyen képességekkel kell rendelkezniük a tanulási folyamat egy-egy pontján, hogyan lehet őket az egyik pontról a másikra eljuttatni.

A kompetenciamérések terén célunk az eddig elért eredmények szinten tartása, lehetőség szerinti javítása.

6. Intézményi célok

Iskolánk célja a kompetenciamérések eredményének szinten tartása; a szövegértési, matematikai és digitális készségek fejlesztése. A kompetenciafejlesztés célja, hogy tanulóink nyitottak legyenek a változásokra, az innovációra. A tudás közvetlen gazdasági értékévé vált. Egyre fontosabb szempont, hogy a megszerzett tudás a gyakorlatban is alkalmazható legyen. Ez pedig tanulással és a készségek fejlesztésével jár. A tanulás maga is egy készség, amit születésünktől kezdve folyamatosan megvalósítunk, 6 éves kortól kezdve pedig formális keretek között teszünk. Egyértelműnek és kézenfekvőnek tűnik a tanulás, mégis gondot okoz sok esetben még a felnőtteknek is.

A tanulás elfogadása mellett a digitális kompetenciára is hangsúlyt kell fektetni. Diákjainknak meg kell tanulniuk egyrészt az okostelefonok sokszintű alkalmazási lehetőségeit, másrészt a számítógép használatának az előnyeit az okostelefonokkal szemben. A technikai eszközök önálló, célelvű és kritikai érzékkel történő kezelése kevésbé teszi kiszolgáltatottá, sérthetővé őket.

A tanulóink a munkaerő-piacon versenyképes ismeretekkel, szakértelemmel rendelkezzenek, kommunikációjukkal meglévő kapcsolataikat erősítsék, valamint újakat hozzanak létre. Rendelkezzenek együttműködési készséggel.

A mindennapi életben sikeresen megállják a helyüket, és eligazodjanak a hétköznapi kommunikációs szituációiban.

7. A kompetenciafejlesztés aspektusai

A képességek kialakítása és fejlesztése a személyiség fejlesztésének egyik fázisa. A képességek elsajátítása csak csoportban, másokkal való kölcsönhatásban lehetséges (együttműködni, kommunikálni pl. egyedül nem lehet), ahol rendszerint egyszerre egy időben több képesség is mozgósításra kerül.

A tanításban, a tanítási órákon törekedni kell arra, hogy a különböző tantárgyak keretében elsajátított gondolkodási sémák rendszerré szerveződjenek. Diákjainkat a tervszerű, átgondolt tanulásra kell megtanítani, hogy a megoldásra váró feladatokban, az elsajátítandó tananyagban meglássák az összefüggéseket, az értelmet. A rendszerelvű szemlélet állandóságot jelent a gondolkodásban.

Mivel a helyes gondolkodás csak tiszta, világos fogalmakkal alakulhat ki, valamint ahhoz, hogy a tantárgy tanítása eredményes legyen elengedhetetlenül szükséges, hogy a tanuló tisztán lássa a szaktárgyi tényeket és azok összefüggéseit. Ezért meghatározó, hogy a diák értse a szaknyelvet. Minden szaktárgy tanulásakor szükség van az alapfogalmak, szakszavak magyarázatára, megértetésére. Egyes anyagrészek tárgyalásakor ki kell térni a terminológiákra, mert így lehet összefüggéseket kerestetni a későbbiek során.

A tantervi tartalom szerepe jelentős a fejlesztésben. A tanterv a tananyag felsorolásán túl magának a fejlesztésnek is az eszköze. A tananyag kiválasztásakor szakmai, helyi (iskolai) szempontok kerülnek előtérbe. A helyi program megfogalmazása figyelembe veszi a helyi elvárásokat. A kompetencialapú tervezésben nem a tananyagon, hanem a tanulón, a tanulói tevékenységen van a hangsúly.

Napjainkra a tanári szerep is megváltozott: nem az a kérdés, mit tanít a pedagógus egy adott tárgyból, hanem hogyan működik együtt a tanulás folyamatában a diákkal. Azaz a tanár nem leadja a tananyagot, hanem együtt dolgozik a tanítványaival vagy éppen a háttérből irányít. Szemléletváltásnak kell bekövetkeznie ezen a területen. Ebben a folyamatban a 7 évenkénti 120 órás továbbképzéseknek, oktatási programoknak van jelentősége, iskolai szinten a műhelymunkának, az

óralátogatásoknak (nemcsak vertikálisan, hanem horizontálisan). Vagyis az együtt gondolkodás, a tapasztalatcsere előmozdítja egy munkaközösség, egy nevelőtestület egységességét.

Szükség van az azonos tantárgyat tanítók együttműködő egyeztetésére a célok, követelmények, a tananyag tekintetében. A tudatos tervezés egy újabb fokán a tantervek strukturális elrendezése történik, a fejlesztő tevékenység kibontakoztatásához. A tanmenetek megírása, felülbírálata szakaszonként, visszacsatolások és visszajelzések folyamatos ismétlődésével történik.

Figyelembe kell venni a tanulók összetételét a csoporton belül (életkor, nemek aránya, közösségi helyzetük, érdeklődési körük), az előzetes tudást. A fejlesztést a folyamat akkor szolgálja hatékonyan, ha többszereplőssé válik, és az érintettek bevonásával történik (tanár – szülő – diák) már a tervezés is.

Az egyéni fejlettséghez, az egyéni különbségekhez igazodó differenciált tanításra van szükség. Minden életszakaszban más alapkészségek szükségesek. Középiskolások esetében az alapkészségbeli hiányosságok felvállalása gondot jelent kezdő 9. évfolyamon azért, mert akkor még a környezet idegen, felmenő évfolyamokon pedig az életkor miatt. A fejlesztés egyik legfontosabb, minden készségterületre igaz eleme a sikeres tanulásban van. Sikerélményhez kell juttatni a tanulásban tanítványainkat.

A hatékony fejlesztés egyik feltétele a céloknak megfelelő tanítási-tanulási folyamat megválasztása. A különböző, jól megválasztott módszerek ösztönzően hatnak a tanulóra, megalapozva ezzel az egyéni fejlesztést. Egy eszköz, melynek révén a tanuló erősségei kibontakozhatnak.

Mindezeket a szempontokat figyelembe véve dolgozta ki intézményünk alapkészségeket fejlesztő tervét.

A fejlesztés irányelvei intézményi szinten:

- Az egyes tantárgyakban megszerzett tudás nem maradhat elszigetelten. A készségek fejlesztése sem lehet öncélú: ha nemcsak az adott tananyagrészhöz, tantárgyhoz kapcsolódik, akkor a problémamegoldás is általános szintre helyeződik.
- A tanmeneteket nemcsak a munkaközösségen belül, hanem a munkaközösségek között is össze kell hangolni. Ezen a téren hangsúlyt az kap, hogyan támogatják az egyes készség- és kompetenciaterületek a szakmai tanulmányok eredményességét, és fordítva. A szakma tanításában hogyan jelenik meg egy-egy készség vagy kompetenciaterület.
- Beilleszkedést segítő légkör és iskolai környezet kialakítása.

A fejlesztés kompetenciaterületeket érintő általános elvei:

- A személyiség egészének a fejlesztése.
- Fokozatosság elve.
- Kreatív személyiségtulajdonságok fejlesztése (rugalmasság, hatékonyság, eredetiség).
- A gondolkodás fejlesztése (analízis, rendezés, rendszerezés, lényegkiemelés).
- Mások véleményével szembeni nyitottság.
- Gyakorlatorientált tanulásforma.
- Élményszerűbbé tenni a tanítás-tanulás folyamatát, növelve ezzel a hatékonyságot.
- Az információszerzés folyamatának tudatosítása: információszerzés → adatok kiválogatása → információ feldolgozása.
- A technikai eszközök célszerű használata.
- A tudás iránti vágy, és ezzel az egész életen át tartó tanulás igényének felkeltése.
- Helyes tanulási szokások kialakítása: megfelelő munkaformához megfelelő tanulási tevékenység és megfelelő környezet kialakítása.
- Eljutni a szervezett, irányított tanulástól az egyéni tanuláshoz.

8. A fejlesztő tevékenység formái

Tanóra alatt és tanórán kívüli foglalkozások keretében történik a fejlesztés.

Tanórán kívüli foglalkozásokat a lemorzsolódásban leginkább veszélyeztetetteknek valamint a Szakképzési Hídprogramban tanulóknak tartunk.

9. évfolyamon informatikából, a bemeneti mérés alapján anyanyelvi kommunikáció kompetencia (magyar) és matematika tantárgyakból szervezünk. Felmenő rendszerben a tanév végi eredmények alapján: tantárgyi bukás és elégséges érdemjegy esetében. A foglalkozásokról a foglalkozást tartó tanár, oktató naplót vezet, a tanulók pedig aláírásukkal igazolják jelenlétüket.

Az alapkészségek fejlesztése tanórai keretek között is megvalósul szakmai és közismereti tantárgyak tanításának folyamatába ágyazva.

9. A matematikai kompetencia fejlesztése a tanórán

A matematika ismereteinek elsajátításában az azonos életkorú, osztályfokú tanulók között is igen nagy különbségek mutatkoznak. A különböző sérülések, a kognitív funkciók működésének hiányosságai, az absztrakciós képességek alacsony szintű működése mind hozzájárul a tanulási, ismeretsajátítási nehézségekhez. A fejlesztés mellett a matematikai ismeretek megtanulása, elsajátítása történik apró lépésekben, sok megerősítéssel, gyakorlással. A matematika felzárkóztatás a hiányok pótlására, a megerősítésre, a gyakorlásra koncentrál, követve a matematika tantárgy tantervét. A matematikai kompetenciához tartozó komponenselemek fejlesztése egyrészt kompetenciamérési feladatokban mért készségek köré szerveződik.

Az országos kompetenciamérés feladatai:

- a feladat kontextusából nyilvánvalóan következő lépések végrehajtására;
- matematikai fogalmak ismeretére;
- egy-két lépéses valamint többlépéses problémamegoldásokra;
- gondolatmenet leírására;

- különböző információforrásokon alapuló adatmegjelenítések értelmezésére, alkalmazására
- érvek megalkotására;
- ismerős és újszerű szituációban megjelenő problémák megoldására

irányulnak.

A fejlesztésnek is ezekre a területekre valamint a matematikai kompetencia komponenseire kell épülnie.

Matematikai kompetencia	
Képességek	Készségek
<ul style="list-style-type: none"> • gondolkodási képesség 	<ul style="list-style-type: none"> • rendszerezés • kombinativitás • következtetés • érvelés, bizonyítás
<ul style="list-style-type: none"> • tudásszerző képesség 	<ul style="list-style-type: none"> • számolás • mennyiségi következtetés • problémaérzékenység • problémamegoldás
<ul style="list-style-type: none"> • kommunikációs képesség 	<ul style="list-style-type: none"> • nyelvi fejlettség • szövegértés • szókincs
<ul style="list-style-type: none"> • vizuális képesség 	<ul style="list-style-type: none"> • térlátás • térbeli viszonyok • ábrázolás • rész-egész észlelése

<ul style="list-style-type: none"> • tanulási képességek 	<ul style="list-style-type: none"> • memória • tanulási sebesség
---	--

7. sz. ábra

A matematikai kompetencia egyes képesség- és készségterületeinek más területen is működő, alkalmazható komponensekké kell válnia. Mivel ezek leginkább a szakmai és természettudományi tárgyak készségeivel és képességeivel mutatnak rokonságot, ezért a fejlesztésben fontos szerepe van ezeknek a tantárgyaknak. Ugyanakkor a természettudományi tárgyak alacsony óraszámú és nagy mennyiségű tananyaga nem kedvez a képességfejlesztésnek. Ezért a humán (magyar, történelem) és szakmai tantárgyaknak rugalmasabbnak kell lennie a képességfejlesztő feladatok beillesztésében.

Tantárgyi fejlesztés	Módszer
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> • OKM feladatlapjaihoz hasonló feladatok gyakoroltatása, összeállítása szövegfajtáknak, típusfeladatoknak megfelelően.
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	<ul style="list-style-type: none"> • Szöveges és logikai feladatok értelmezése, állítások eldöntése. • Rendszerezés (pl. szófajok, irodalmi műfajok). • Szókincs fejlesztése. • Adatok kikeresése, kigyűjtése. • Szövegben rejlő összefüggések felismerése, fogalmak megértése.
Történelem	<ul style="list-style-type: none"> • Diagrammok, források elemzése, következtetések megfogalmazása.
Informatika	<ul style="list-style-type: none"> • Adatok keresése, rendszerezése.

Testnevelés és sport	<ul style="list-style-type: none"> • Számolás. • Térbeli viszonyok a sportban, a játékokban.
Szakmai tantárgyak	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmai számítások, feladatok megoldása. • Szakmai problémafelvetés.
Osztályfőnöki óra	<ul style="list-style-type: none"> • Emberi kapcsolatokból eredő problémák felismerése, megoldása

8. sz. ábra

A matematika kompetenciát az OKM-re felkészítő feladatok, feladatlapok elkészítésén keresztül fejlesztjük kiemelten.

10. Anyanyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztése a tanórán

A tanulási akadályozottságot mutató tanulók nyelvi készségeikben, képességeikben eltérések jelentkeznek. A sérülések, a funkciózavarok a nevelhetőség akadályát képezik, és gátat szabnak az intenzív szókincsbővítésnek, a nyelvhasználatnak, az önkifejés írott és szóbeli formáinak, a helyesírási ismeretek alkalmazásának. A nyelvi készségek, képességek fejlesztése nélkül zavar keletkezik, mely hatással van a személy társas, társadalmi kapcsolataira, az ismeretek megszerzésére, az önálló tanulásra.

Az anyanyelvi kommunikációs kompetencia és komponenseinek fejlesztése az oktatásban központi helyen szerepel. Mivel nem képzelhető el az ember napi tevékenysége kommunikáció nélkül, sokkal több, mint kognitív képesség.

ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ		
Ismeretek	Készségek	Attitűdök
alapszókincs, nyelvtan	üzenetek közlése írásban és szóban	konstruktív, kritikai párbeszéd folytatása

beszélt nyelvi stílusok	írott szövegek megértése és alkotása	esztétikus kifejezőmód
irodalmi szövegfajták főbb jellemzőinek ismerete	előadások megértéséhez segédeszközök használata	kultúrák közötti kommunikáció iránti pozitív attitűd

9. sz. ábra Ismeretek, készségek, attitűdök az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen
forrás: Kópetencia kézikönyv, 2017. (Szerzők: Fabulya Edit, Nagy Péter, Tiszolczi Péter)

Ennek a területnek a fejlesztése során fontos a szóbeliség, az írásbeliség, az információkezelés. Az olvasás technikai alapjainak a hiánya azt eredményezi, hogy a tanuló az olvasásra és nem a szöveg jelentésére figyel. Használja, azaz megpróbálja a kontextusból kikövetkeztetni, amit nem tud elolvasni.

- A megértés alapja a szókincs, azaz a szókincs bővítésével növelni lehet a megértés eredményességét.
- A hatékony olvasást segítő másik tényező a tanár hangos felolvasása.
- Olvasásértési gyakorlatok.
- A nyelvi funkciók ismerete.
- A szóbeli kommunikáció.
- Kreatív nyelvhasználat (a nyelv önálló, tudatos használata különböző szituációkban, feladatokban).

A fejlesztés tematikája az országos kompetenciamérés feladataihoz, követelményeihez, mért készségeihez rendelődik:

- a legfontosabb információk beazonosítása, visszakeresése;
- logikai kapcsolatok, tartalmi összefüggések felismerése;
- stiláris jellemzők;
- a szöveg mondanivalója.

Anyanyelvi kommunikáció kompetencia	
Képességek	Készségek
<ul style="list-style-type: none"> Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása 	<ul style="list-style-type: none"> Észlelés. Szóbeli nyelvi képességek. Önkifejezés. Helyzetfelismerés.
<ul style="list-style-type: none"> Olvasás, az írott szöveg megértése 	<ul style="list-style-type: none"> Aktív és passzív szókincs alkalmazása. Hangos és néma olvasás. Írás.
<ul style="list-style-type: none"> Írás, szövegalkotás 	<ul style="list-style-type: none"> Életkornak megfelelő íráskészség, írástechnika. A köznyelvi normákhoz igazodó kifejezőmód. Kommunikációs szempontú fogalmazás Szövegtípusok ismerete.
<ul style="list-style-type: none"> A tanulási képesség fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> Információk feldolgozása. Verbális és vizuális információ kezelése. Modern információhordozók megismerése.
<ul style="list-style-type: none"> Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek 	<ul style="list-style-type: none"> Nyelvtani ismeretek. Tudatos nyelvszemlélet. Grammatikai, jelentéstani ismeretek. Nyelvi kultúra.
<ul style="list-style-type: none"> Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése 	<ul style="list-style-type: none"> Kritikai készség. Empatikus készség.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

	<ul style="list-style-type: none"> • Megjelenített élethelyzetek.
<ul style="list-style-type: none"> • Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • Ítéletalkotás. • Véleménymegfogalmazás.

10. sz. ábra Képességek és készségek az anyanyelvi kompetencia területén

A kompetenciamérés során a már korábban említett 3 szövegfajttal találkoznak a tanulók. Ezek egyike sem speciálisan a magyar nyelv és irodalom tantárgyhoz kapcsolódik. Magyarázó típusú szövegek vizsgálata azért is fontos, mert a tankönyvek többségének a szóhasználata (tudományos, ismeretterjesztő) ebbe a típusba sorolható. A leíró, ún. dokumentum szövegek nem folyamatosak: többek között plakátok, menetrendek, műsorújságok, ábrák tartoznak ide. Nem a tartalom értelmezésén, hanem a formán, az elrendezésen van a hangsúly. Jelentőségük abban van, hogy rajtuk keresztül mérhető, a tanuló mennyire tud eligazodni a mindennapi élet információi között.

A szövegértés fejlesztése nem tantárgyhoz kötött feladat, ugyanis a nyelv az emberi kommunikáció, a gondolkodás és a tanulás közege, előfeltétele és legfőbb eszköze. Az olvasás, az olvasott szöveg megértése bármelyik tanóra, foglalkozás feladata lehet. Önmagában szövegértésnek tekinthető egy-egy tanórán feltett szakmai-tantárgyi kérdés, problémafelvetés értelmezése is. A tanórákon többek között a kompetenciamérésekhez hasonló feladatok gyakoroltatásával fejlesztjük diákjaink anyanyelvi kommunikációs kompetenciáját. A fejlesztés tematikájában azonban megtalálhatóak a különböző nyelvi szintekhez, nyelvtani és kommunikációs problémákhoz kapcsolódó feladatok is. Közvetve fejlesztésnek tekinthető egy-egy aktuális témáról való kötetlen beszélgetés, mélyebb összefüggések megláttatása.

Éppen ezért minden tanár szakóráján előtérbe helyezi a szövegértés fejlesztését. Hiányosságok esetén differenciált foglalkoztatás keretében kell elvégezni a pótlást, szükség esetén az iskola fejlesztőpedagógusának a bevonásával.

Az anyanyelvi képzés befolyásolja a többi műveltségi terület tanítását, elsajátítását, az anyanyelvi kommunikáció kompetencia fejlesztése minden műveltségi terület feladata.

Tantárgyi fejlesztés	Módszer
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	<ul style="list-style-type: none"> • OKM feladatlapjaihoz hasonló feladatok gyakoroltatása, összeállítása szövegfajtáknak, típusfeladatoknak megfelelően.
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> • Szöveges és logikai feladatok megoldása.
Történelem	<ul style="list-style-type: none"> • Források értelmezése. • Térképhasználat technikájának elsajátítása. • A tanóra témájához kapcsolódó szövegek olvasása, értelmezése, problémafelvetés, érvelés.
Természetismeret	<ul style="list-style-type: none"> • Ábrák, grafikonok elemzése. • A tanórai témához kapcsolódó szövegek értelmező olvasása.
Testnevelés és sport	<ul style="list-style-type: none"> • Játékszabályok értelmezése. • Az egyes játékok, sportágak közti hasonlóságok, különbségek észrevétele.
Szakmai tantárgyak	<ul style="list-style-type: none"> • Szöveges feladatok megoldása. • Szakmai szövegek értelmezése.
Osztályfőnöki óra	<ul style="list-style-type: none"> • Egy-egy film, olvasmány, zeneszám folytán beszélgetés kezdeményezése annak értelmezéséről, cím-szöveg-mondanivaló kapcsolatáról.

11. sz. ábra Szövegértés fejlesztése

A szövegértés más tantárgyakba integrálható feladattípusai:

- adatkeresés aláhúzással
- adatkeresés felsorolással
- adatkeresés sorba rendezéssel
- adatkeresés párba vagy ellentétbe állítással
- adatkeresés párban vagy ellentétbe állítással
- igaz állítások felismerése
- hibakeresés
- tételmondat keresése
- vázlat elkészítése, kiegészítése
- halmazábrák
- idegenszavak magyarázata
- hiányos mondatú feladatok

Az anyanyelvi kommunikáció kompetencián belül a szövegértés fejlesztését kiemelkedő feladatunk az OKM-re felkészítő feladatok, feladatlapok elkészítésén keresztül.

11. Digitális kompetencia fejlesztése a tanórán

A globalizáció folyamatában a digitális technológiák kulcsszerepet töltenek be az innováció, a munkahelyteremtés területén. Digitális kompetenciára ma már nemcsak azoknak van szüksége, akik az informatika területén dolgoznak. Ugyanakkor nem mindenki rendelkezik azokkal a kompetenciákkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a digitális technológiákat kritikus, együttműködésre kész és kreatív módon használják. Az IKT eszközök a mindennapok részévé váltak a munkában, a tanulásban és a szabadidőben egyaránt.

A diákok a mindennapi életben találkoznak a digitális technika eszközeivel. Ezeket elsősorban szórakozásra, az egymással való kapcsolattartásra használják. Tudatos felhasználókká kell válniuk azért, hogy megismerkednek a digitális technika változatos eszköztárával és felhasználási lehetőségeivel, melyek segítségükre lehetnek a tanulásban is. Ugyanakkor tisztában kell lenniük a felhasználás veszélyeivel.

Fejlesztendő képességek:

- információ gyűjtése, felhasználása, tárolása;
- digitális, internet alapú kommunikáció;
- digitális tartalmak létrehozatala;
- problémamegoldás, gyakorlati alkalmazás;
- IKT biztonság.

Fontos szempont a technológiát, az eszközök típusát a fejlesztési folyamatnak alárendelni. Ennek elsődleges területe a digitális témahét és az informatika óra, a versenyekre való felkészülés.

Minden tantárgy esetében integrálható fejlesztési formák:

- az interneten is elérhető tananyagok használata (pl.: Sulinet Digitális Tudásbázis; zanzatv)
- a diákok által elkészített bemutatók (pl.: Power Point bemutató)
- pedagógus által készített, összegyűjtött segédanyagok használata valósul meg
- gyakorló feladatok megoldása
- animáció, videó használata.

A digitális kompetencián belül az osztályfőnökök virtuális térben létrehoznak osztályaikkal csoportot. A tanárok lehetőség szerint digitális eszközök felhasználását igénylő feladatokat adnak.

12. A fejlesztés erőforrásai

Humán

- Az intézmény vezetője
- Munkaközösség-vezetők
- Az intézmény tanárai, oktatói

Infrastrukturális

- számítógépek internetelési lehetőségei
- nyomtató
- interaktív tábla
- állandó szaktanterem

Egyéb

- továbbképzések
- korábbi évek OKM feladatai
- szükséges alapeszközök (pl. térképek, matematikai segédeszközök – számológép, vonalzó)

13. Az intézményvezetés feladatai, ellenőrzései az alapkészségek fejlesztésében

- Az intézményvezetés megteremti a fejlesztéshez szükséges eszközöket.
- Fejlesztő órákat biztosít a tanulók számára.
- A fejlesztő órák megtartásának ellenőrzése.
- Megfelelő végzettséggel, tapasztalattal rendelkező tanárokat, oktatókat bíz meg a fejlesztő órák megtartásával.
- Lehetőség szerint módszertani továbbképzésre küldi a tanárokat, oktatókat.
- A bemeneti mérések meglétét ellenőrzi. A hiányosságokat pótoltatja.
- Az előző évi kompetenciaimérés eredményeit értékeli. Ha az eredmények nem érik el az iskola vállalását, azaz az eddigi eredmények szinten tartását, intézkedési tervet készít, melyben kijelöli a változtatások lehetséges alternatíváit. Intézkedési tervet készít a nevelési-

oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. évi EMMI rendelet 80.§ (2)5 c) pontjában foglaltak szerint akkor is, ha a 10. évfolyamon a tanulók legalább fele szövegértésből és legalább fele matematikából nem érte el a 3. képességszintet.

- Óralátogatások alkalmával ellenőrzi a kompetenciafejlesztés megjelenését a tanítási folyamatban.

14. Várt eredmények

- A kompetenciamérés eredményeinek a szinten tartása, lehetőség szerinti javítása.
- Olyan kulcskompetenciák birtokába jutnak az érintett tanulók, amelyek képessé teszi őket a szükséges tudás elsajátítására, illetve a szakképzés kimeneti követelményeinek teljesítésére. Ezáltal sikeresek lesznek a kötelezően előírt mérések megfelelő szintű teljesítésében, a választott szakma elsajátításában. Képessé válnak az élethosszig tartó tanulásra a munkaerőpiaci boldogulásuk érdekében.
- Az intézményi belső kommunikáció erősödése.
- Az egyéni fejlesztés megjelenése a tanórán.
- Az eddig folytatott jó iskolai gyakorlatok eredményeinek megszilárdítása, elterjedése a kompetencialapú oktatás érdekében.
- A korábban megkezdett tartalmi, pedagógiai megújulás folytatása, új módszerek napi gyakorlatba történő integrálása.
- Kompetencia-alapú tananyagok, módszertani eszközök használata általánossá válik.
- Egyes iskolai mérésekben integrálódnak a kompetencia alapú oktatás és az országos mérések feladattípusai.

15. AZ ALAPKÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSI TERV FELÜLVIZSGÁLATI INTERVALLUMA: KÉTÉVENTE

Szakirodalom:

1. www.nefmi.gov.hu
2. Változások az Országos kompetenciamérés skáláiban
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/meresek/orszmer2010/valt_orszmer_skala_110228.pdf
3. Pápai SZC Reguly Antal Szakképző Iskolájának és Kollégiumának Pedagógiai Programja
4. 20/2012. évi EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
5. Dr. Bredács Alice Mária: A hagyományos és az IKT-vel támogatott mérés és értékelés a szakképzésben
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_a_hagyomanyos_es_az_ikt-vel_tamogatott_meres_es_ertekeles_a_szakkepzesben/HI/shijs33g.scorm
6. Fabulya Edit-Nagy Péter CMC-Tiszolczi Péter: Kompetencia kézikönyv, 2017. Kecskemét
7. Az országos mérés eredményei
<https://www.kir.hu/okmfit/getJelentes.aspx?tip=t&id=203047&th=4>